

918355
2840668

PROJEKT

DO

STATUTU STOWARZYSZENIA INTERESÓW
RÓLNICZYCH

„TELLUS“.

POZNAŃ,
CZCIONKAMI LUDWIKA MERZBACHA.
1861.

T

Wm 000/36

223292 II

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU

223292

Wypożycza się
tylko do czytelników

PROJEKT

do statutu

Stowarzyszenia interesów
rolniczych

„TELLUS”.

POZNAŃ,
CZCIONKAMI LUDWIKA MERZBACHA.
1861.

Dar Teresy Zórtowskiej
Puszczykówko

918355
2840668

PROJEKT

DO

STATUTU STOWARZYSZENIA INTERESÓW
RÓLNICZYCH

„TELLUS“.

POZNAŃ,
CZCIONKAMI LUDWIKA MERZBACHA.
1861.

T

Vm VIII/36

223292 II

1950.D.1629

I.

Firma, Siedziba i Cel.

§. 1.

Stowarzyszenie używać będzie firmy

„TELLUS”,

Stowarzyszenie interesów rolniczych.

Istnienie towarzystwa poczyną się z dniem 1. Marca 1862, a siedzibą jego stałą jest miasto Poznań. Towarzystwo jest stowarzyszeniem komandytowém w myśl artykułu 150—162 ogólnego niemieckiego prawa handlowego.

§. 2.

Ważność każdej czynności w imieniu stowarzyszenia (firmy) wymaga podpisów przynajmniej dwóch dyrektorów.

§. 3.

Celem stowarzyszenia jest podniesienie kultury posiadłości ziemskich.

II.

Kapitał obrotowy i Fundusz rezerwowy.

§. 4.

Kapitał obrotowy stowarzyszenia składa się z wartości w gotowiznie, wszystkich akcji udziałowych. Fundusz ten wynosić ma dwa miliony talarów w pruskim kurancie, z którego najpierw milion w akcyach udziałowych po 100 Talarów wydanym będzie. Komitet nadzorczy oznaczy czas i sposób emissyi drugiego miliona.

Przy téj drugiej emissyi i przy możebnych następnych emissyach zastrzega się nabywcom pierwszej seryi prawo nabywania akcji udziałowych alpari i pierwszeństwo kupna.

§. 5.

Akcyje udziałowe wystawione będą na imię i nazwisko ich właścicieli. Takowe tylko za pozwoleniem dyrekcyi między żyjącymi w posiadanie obce przejść mogą. W przypadku gdyby która z akcji zniweczona lub uszkodzona została, wystawionym być może, jeżeli tylko jój zniweczenie lub uszkodzenie dostatecznie udowodniono, drugi exem-

plarz takowój oznaczony tym samym numerem i wyrażający tę samą kwotę pieniężną. W każdym razie koszta z tego wynikające poniesie właściciel akcyi. Dyrekcyja jedynie i ostatecznie rozstrzyga o dostateczności dowodów takiego zniszczenia. Zagubione akcye sądownie amortyzowane być muszą, a na ich miejsce wygotują się nowe akcye z nowemi numerami.

§. 6.

Każdy właściciel akcyi staje się członkiem udziałowym stowarzyszenia.

Nabywający akcye całą ich wartość zaraz gotowizną zapłacić winien.

§. 7.

Członkowie udziałowi w żadnym razie osobą swą nie są odpowiedzialni wierzycielom stowarzyszenia, ani żadnej trzeciej osobie; majątkowo zaś tylko swemi akcyami. Możliwe straty tylko w stosunku rzeczywistego udziału ponosić będą.

§. 8.

Nikt przed rozwiązaniem stowarzyszenia (§. 51) zwrotu zapłaconych za akcje pieniędzy żądać nie może. Zwrot takowy następuje przy rozwiązaniu stowarzyszenia na podstawie rejestru udziałowego. (§. 53).

§. 9.

Działalność stowarzyszenia rozpoczyna się 1. Marca 1862, jeżeli do tego czasu 2000 akcyi (za 200,000 Tal.) rozkupionych będzie.

§. 10.

Oprócz rzeczzonego kapitału utworzonym będzie fundusz rezerwowy, powiększający pewność stowarzyszenia, który nieprzewidziane straty pokryje.

§. 11.

Do tego funduszu rezerwowego wpływać będą:

- 1) 10% od dochodu czystego rocznie,
- 2) Intraty przez członków nieodebrane i dłużej niż cztery lata zalegające,

3) Wszelkie dochody nadzwyczajne,

4) Procenta od powyższych funduszków,
dopóki tym sposobem uzbierany fundusz rezerwo-
wy nie wyniesie jednej piątej całego kapitału obro-
towego. Gdyby zaś ten fundusz w części lub
w całości użytym być musiał, w powyższy spo-
sób znowu do ustanowionej wysokości skomple-
towanym być winien.

§. 12.

Fundusz rezerwowy jest własnością stowarzy-
szenia i przy jego rozwiązaniu rozdzielonym
zostanie pomiędzy członków w stósunku ich
udziału. (§. 53).

§. 13.

Członkowie, którzyby później do stowarzyszenia
wstępowali, winni stósownie do swego udziału
wkupić się do już zebranego funduszu rezerwowego.

III.

O działalności stowarzyszenia.

§. 14.

W zakres działania stowarzyszenia wchodzić będą :

- 1) Kupna i sprzedaże majątności ziemskich,
jako też ich zarząd,
- 2) Kupna i sprzedaże hypotek na własnościach ziemskich ulokowanych,
- 3) Pożyczki z pewnością hypoteczną na majątki ziemskie,
- 4) Przyjmowanie zleceń do czynności pod Nr. 1 i 3 wymienionych.

§. 15.

Ogólne i szczegółowe przepisy, obrachowanie procentów, prowizyi i jakichkolwiek bądź wynagradzań, jest rzeczą li tylko dyrekcji.

§. 16.

Wszelkie inne przedsiębiorstwa i obroty pieniężne z czynności stowarzyszenia są wyłączone.

IV. O administracji.

§. 17.

Stowarzyszenie działa przez następujące organa:

- 1) przez dyrekcyą,
- 2) przez komitet nadzorczy,
- 3) przez walne zebranie.

1. O dyrekcyi.

§. 18.

Dyrekcyą stowarzyszenia składa się z trzech dyrektorów, jego pierwszych wykonawczych urzędników, solidarnie względem trzecich jako i względem władz odpowiedzialnych.

§. 19.

Towarzystwo nabywa prawa i przyjmuje obowiązki na mocy czynności dyrektorów, którzy w obec sądów i władz wszelkich stowarzyszenie legalnie zastępują.

Podpis jednego z dyrektorów wystarcza do poświadczenia zapozwów i wręczeń.

Wszyscy urzędnicy stowarzyszenia ulegają dyrekcyi, jako władzy głównej.

§. 20.

Dyrekcya zarządza samodzielnie majątkiem stowarzyszenia, i jedynie tylko komitetowi nadzorczemu za swoje czynności jest odpowiedzialną. Do udzielania pożyczki hipotecznej w myśl §. 14. Nr. 3. wszelako wyraźne zezwolenie komitetu nadzorczego jest potrzebném.

Dyrekcya mianuje i uwalnia ze służby wszystkich urzędników stowarzyszenia (z wyjątkiem pierwszego urzędnika kasowego w myśl §. 3), wydaje szczegółowe instrukcje i przepisy co do sposobu zarządu, wyznacza pensye i remuneracye, niemniej oblicza procenta i diwidendy.

Dyrektorom służy prawo zasiadania z głosem doradczym na posiedzeniach komitetu nadzorczego, który im wyjątkowo lub raz na zawsze pełny głos udzielić może.

§. 21.

Każdy z dyrektorów posiadać musi przynajmniej pięćdziesiąt akcji udziałowych, które podczas jego urzędowania pod kluczem komitetu nadzorczego pozostać winny i w tym czasie na innego właściciela przejść nie mogą.

§. 22.

Dyrektorom wolno być członkami innych stowarzyszeń tego rodzaju, jako też trudnić się na własną rękę interesami w § 14 objętymi.

§. 23.

Komitet nadzorczy obiera dyrektorów na lat sześć w myśl §. 30^{go}. Expedycja czyli wygotowanie notaryalne aktu wyborczego, lub na nim oparty atest notaryalny, będzie legitymacją dyrektora.

Po upływie czasu urzędowania dyrektor znowu obranym być może.

§. 24.

10 od sta od dochodu czystego rocznego stanowić będzie remuneracją roczną dyrektorów. Przy obszerniejszych czynnościach i pracach komitet nadzorczy remuneracją tę stósownie powiększyć może. Dyrektorom nie wolno na korzyść stowarzyszenia remuneracyi swój się zrzekać.

§. 25.

Dyrektorowie rozdzielą powyższą remunerację pomiędzy siebie według własnego sądu. Wrazie

zaś nieporozumienia komitet nadzorczy ostatecznie rozstrzyga.

§. 26.

Dobrowolne złożenie urzędu jednego lub kilku dyrektorów dozwoloném jest tylko 1. Lipca za poprzednim trzymiesięczném oświadczeniem się w tej mierze komitetowi nadzorczemu.

§. 27.

Urzędowanie dyrektora ustaje:

- 1) w razie śmierci,
- 2) w razie konkursu nad jego majątkiem,
- 3) w razie zgodnego postanowienia przynajmniej pięciu członków komitetu nadzorczego; akt taki może także dyrektora czasowo w urzędowaniu zawiesić.

W wymienionych przypadkach komitet nadzorczy natychmiast nowego dyrektora lub zastępcę mianuje.

§. 28.

W przypadkach przewidzianych w §. 27^{ym} odbierze dyrektor lub jego spadkobiercy w myśl §§. 24, 25, część remuneracyi, za czas jego urzędowania przypadającą.

Kwartal, w którym Dyrektor z urzędu ustąpi, jako pełny rachowanym mu będzie.

Część remuneracyi, mającej przypaść w takim razie dyrektorowi lub jego spadkobiercom, wyznaczy komitet ostatecznie i bez apellacyi.

§. 29.

Podczas pierwszych sześciu lat dyrekcją składać będą panowie

1) hrabia Ignacy Bniński z Samostrzela.

2) Tadeusz Chłapowski z Turwi.

3) hrabia Stanisław Plater z Wroniaw.

W przypadkach w §§. 26 i 27 przewidzianych służy dyrekcji prawo uzupełniania się z liczby głos mających członków udziałowych.

Statut niniejszy lub na nim oparty atest notaryalny służyć im będzie za legitymacją.

2. O Komitecie nadzorczym.

§. 30.

Komitet nadzorczy złożony z siedmiu osób strzeże praw członków udziałowych w obec dyrektorów, takowych mianuje, udziela im instrukcyi, i przestrzega ich czynności.

Komitet nadzorczy zatwierdza proponowanego przez dyrekcją pierwszego urzędnika kasowego.

Ma prawo wyznaczać zwyczajne i nadzwyczajne rewizye kas i rachunków, również lustracje majątków.

Zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne walne zebrania i kieruje niemi. Służy mu prawo zawierzać w funkcjach jednego lub wszystkich dyrektorów w myśl §. 27 nr. 3., przeciw nim processa wytaczać, zapadłe ostateczne wyroki przyjmować, i wnosić o exekucye wszelkiego rodzaju.

Komitetowi służy prawo zawierania z dyrektorami wszelkich umów i układów, jako też wnoszenia i zezwalania na wpisy i wymazania hipoteczne.

§. 31.

Komitet nadzorczy obieranym bywa przez walne zebranie na lat sześć. Trzech członków występować będzie co lat trzy, a losowanie wskaże trzech pierwszych wystąpić mających.

Występujący na nowo obranym być może.

Każdy z członków komitetu winien posiadać

przynajmniej dwanaście akcyi udziałowych, które podczas urzędowania właściciela pod kluczem dyrekcyi znajdować się muszą, i w tym czasie na innego właściciela przejść nie mogą.

Wygotowanie notaryalne aktu wyborczego, lub atest notaryalny na nim oparty, będzie legitymacją członków komitetu.

§. 32.

Komitet nadzorczy wybiera co rok z pomiędzy siebie prezydującego i jego zastępcę.

W przypadku nieobecności prezydującego lub jego zastępcy, przytomni członkowie wybiorą przewodniczącego obradom.

§. 33.

Komitet nadzorczy zbiera się przynajmniej raz co pół roku, prócz tego prezydujący ma prawo częściej komitet zwoływać, skoro tego uzna potrzebę. Zwołanym zaś koniecznie być musi, jeżeli dwóch dyrektorów lub trzech członków komitetu tego zażąda.

§. 34.

Obecność czterech członków potrzebną jest do ważności uchwał komitetu. Uchwały zapa-

dają absolutną większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los, gdy chodzi o wybory; w innych razach prezydujący.

Protokoły posiedzeń komitetu spisane będą.

Prezydujący zaprasza do téj czynności jednego z dyrektorów lub obecnych członków.

§. 35.

Komitet wybiera dyrektorów przed czasem wystąpienia swych członków i przed następném walném zebraniem.

§. 36.

Członkowie komitetu pobierać będą za każde posiedzenie 3 tal. dziennie i stósowne wynagrodzenie za koszta podróży.

§. 37.

W pierwszych sześciu resp. trzech latach komitet nadzorczy składać się będzie z panów:

- 1) Adolfa Łączynskiego z Kościelca,
- 2) Józefa Mycielskiego z Kobyłopola,
- 3) hrb. Edwarda Ponińskiego z Wrześni,
- 4) Kajetana Buchowskiego z Pomażanki,
- 5) Włodzimierza Wolniewicza z Dębicza,
- 6) hrb. Jana Działyńskiego z Kórnika,

7) hrb. Mieczysława Kwileckiego z Oporowa, którym służy prawo uzupełniania się z pomiędzy głos mających członków udziałowych.

Statut niniejszy, lub na nim oparty atest notaryalny, będzie ich legitymacją.

3. O walném zebraniu.

§. 38.

Walne zebranie składa się z wszystkich członków udziałowych, którzy dłużej niż kwartał do stowarzyszenia należą. Posiadanie pięciu akcji udziałowych nadaje głos pojedynczy i prawo do stawiania wniosków.

Nikt niemoże przez siebie lub w zastępstwie więcej jak dwadzieścia pięć głosów reprezentować.

§. 39.

Każdy członek ma prawo zastępowania na walném zebraniu członka nieobecnego na mocy prywatnej plenipotencji.

§. 40.

Konkurs nad majątkiem zawiesza głos członka aż do rehabilitacji w myśl §§. 315. 318. Ordynacji konkursowej.

§. 41.

Wszelkie wnioski członków udziałowych muszą być przynajmniej 8 dni przed walnym zebraniem do dyrekcji na piśmie podane.

Wnioski dotyczące zmiany niniejszego statutu (§. 42) powinny być drukowane i w biurze stowarzyszenia dla informacji innych członków złożone.

§. 42.

Prezydujący komitetu nadzorczego przewodniczy i kieruje obradami walnego zebrania, a w razie nieobecności jego, zastępca w myśl §. 32.

Wybory odbędą się zawsze tajnym sposobem na kartkach. Uchwały zapadają absolutną większością głosów; w razie ich równości los rozstrzyga, gdy chodzi o wybór; w innych zaś razach głos prezydującego.

Na wniosek dyrektorów lub czwartej części członków głosowanie musi być imienne.

Prawomocna uchwała, zamierzająca zmianę niniejszego statutu, wymaga zgodnego votum przynajmniej $\frac{2}{3}$ części przytomnych lub reprezentowanych głosów.

Protokół walnego zebrania spisuje notaryusz. Prezydujący, skrutatorowie i obecni dyrektorowie przyjmują go i podpisują.

§. 43.

Zwyczajne walne zebranie zbierze się co rok w Poznaniu w miesiącu Październiku. Cztery tygodnie przed terminem dyrekcyja dzień i godzinę przez pisma publiczne ogłasza.

Przedmioty obrad zwyczajnych są następujące:

- 1) Sprawozdanie dyrekcyi o ogólnym stanie interesów stowarzyszenia, a w szczególności z czynności z kończącego się roku;
- 2) Sprawozdanie komissyi wyznaczonej do rewizyi przeszłorocznego bilansu i wybór nowój na rok bieżący;
- 3) Wybór członków komitetu nadzorczego w miejsce występujących;
- 4) Wnioski dyrekcyi, komitetu nadzorczego lub pojedynczych członków (§ 41).

§. 44.

Uchwały zwyczajnego walnego zebrania, zgodnie z przepisami zapadłe, obowiązują bezwarunkowo stowarzyszenie, a tém samém każdego na

walnym zebraniu obecnego lub nieobecnego członka udziałowego.

Protokoły walnego zebrania i rachunki roczne szczegółowe stowarzyszenia przystępne są dla wszystkich członków udziałowych w biurze dyrekcyi.

Uchwały i zeszłoroczny bilans każdemu członkowi na pismienne żądanie w odpisie udzielone będą.

§. 45.

Prezes komitetu nadzorczego ma prawo zwołać walne zebranie nadzwyczajne; jest zaś do tego obowiązany na wniosek dyrekcyi albo 25 głos mających członków udziałowych. Poprzednie czterotygodniowe ogłoszenie i tutaj jest koniecznym.

V.

O obrachunku rocznym, bilansie i podziale zysków.

§. 46.

Bilans roczny zamyka się 1go Lipca każdego

roku; pierwsze zatem obrachowanie bilansu 1go Lipca 1862 r. przypadnie.

§. 47.

Walne zebranie wybierze w myśl § 43 komisję, z trzech członków udziałowych złożoną, do rewizyi bilansu rocznego, ksiąg, rachunków i dowodów. Komissyi téj w miesiącu Lutym wszelkie potrzebne materyały przedłożone być winny.

Członkowie jéj mają prawo w razie przeszkody wybrać sobie zastępców z pomiędzy członków udziałowych.

Komissya ta składa następnemu walnemu zebraniu raport o bilansie i wnosi o ogólne pokwitowanie.

§. 48.

Przewyżka aktywów nad passiwami, do których ostatnich także summy za akcye wniesione, jako téż i remuneracye komitetu nadzorczego liczone być winny, stanowi czystą intratę.

§. 49.

W razie gdyby z porównania aktywów z passiwami różnica się wykazała in minus, natenczas

fundusz rezerwowy, o ile na to wystarczy, różnicę kompensować musi.

Przy obrachunkach bilansu brać się będą za podstawę przy nieruchomościach, kapitałach hipotecznych i wekslach, kwoty rzeczywiście zapłacone, (cena kupna) — przy listach zastawnych, akcyach i wszelkich papierach kurs giełdowy mających, rzeczywista wartość takowych, wykazująca się kursem bieżącym giełdy berlińskiej.

§. 50.

Z dochodu czystego przeznacza się rocznie:

- 1) na remuneracyą dyrektorów 10 od sta,
- 2) na fundusz rezerwowy 10 od sta w myśl §. 11,
- 3) na członków udziałowych razem 80 od sta w stósunku ilości ich akcyi.

Członkowie w ciągu roku do stowarzyszenia przystępujący mają udział w zyskach bieżącego roku z opuszczeniem kwartału, w którym wstąpili.

Wypłata diwidendy następuje co rok, począwszy od 15^{go} Października, w kasie głównej stowarzyszenia lub też u bankierów przez dyrekcją

do wypłaty upoważnionych. Diwidenda po upływie czterech lat nie odebrana przepada na korzyść stowarzyszenia.

VI.

O trwaniu i o likwidacji towarzystwa.

§. 51.

Stowarzyszenie zawiewuje się na lat dwadzieścia. Walne zebranie ma prawo termin ten przedłużyć.

§. 52.

Rozwiązanie stowarzyszenia nastąpi:

- 1) po upływie 20^{tu} lat,
- 2) przed tym terminem, gdyby ostatni bilans stratę połowy zakładowego kapitału wykazał,
- 3) w każdym razie, jeżeli ilość członków, posiadających $\frac{2}{3}$ akcji udziałowych, rozwiązanie stowarzyszenia na walnym zebraniu postanowi.

§. 53.

Przy rozwiązaniu się stowarzyszenia wysa-

dzoną będzie komissya likwidacyjna z trzech członków udziałowych złożona, do której komitet nadzorczy dwóch a dyrekcyja jednego członka wybierze.

Komitet nadzorczy zażąda od członków téj komissyi stósownej kaucyi i wyznaczy im remuneracyą.

Likwidatorowie sporządzą plan podziału majątku stowarzyszenia, który uleż musi rewizyi komitetu nadzorczego i przyjęciu przez walne zebranie, poczem wypłata natychmiast nastąpi.

Kwoty przypadające na członków, których pobyt jest niewiadomy, złożone będą na ich koszt do depozytu sądowego.

VII

Przepisy ogólne.

§. 54.

Wszelkie korespondencje pomiędzy dyrekcyą lub komitetem nadzorczym a członkami udziałowymi, na koszt ostatnich odbywać się będą.

§. 55.

Publikacya w dwóch czasopismach poznańskich
wystarcza do ważności wszelkich ogłoszeń.

§. 56.

W sporném tłómaczeniu powyższych paragra-
fów, a mianowicie w decyzjach sądowych, text
polski tego statutu rozstrzyga i decyduje.

Poznań, dnia 1. Lipca 1861.

Hrabia Ignacy Bninski, Tadeusz Chłapowski.

Hrabia Stanisław Plater.

§. 55.

Publikacja w dwóch czasopiśmiech pomyślnie
wzrostu do ważności wszelkich ogłoszeń.

§. 56.

W sprawie równości powyższych paragra-
fów, a mianowicie w decyzjach sądownych, ten
połski tego stała rozstrzyga i decyduje.

Łódź, dnia 1. lipca 1861.

Właśc. Janusz Hnisiński. Tadeusz Chłapowski.

Właśc. Stanisław Płacz.

